

DIGITALIZACE ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ V SOUVISLOSTI S REKODIFIKACÍ VEŘEJNÉHO STAVEBNÍHO PRÁVA

KONFERENCE ABF, PRAHA 18. ŘÍJNA 2018

V souvislosti s rekodifikací veřejného stavebního práva proběhla dne 18. října 2018 v Nadaci pro rozvoj architektury a stavitelství konference k digitalizaci územního plánování. Cílem konference bylo představit možnosti budoucího vývoje digitalizace s ohledem na racionalizaci a zkvalitnění procesů a výstupů územního plánování. Účelem setkání bylo diskutovat tuto problematiku v rámci širší platformy složené ze zástupců veřejné správy, projektantů, investorů a dalších odborníků.

V úvodním bloku, určenému především aktuálním záměrům, představil Roman Vodný (MMR) stav přípravy rekodifikace veřejného stavebního práva na úseku územního plánování. Klíčové problémy v oblasti veřejného stavebního práva a nastin řešení vybraných témat je součástí materiálu „Rekodifikace veřejného stavebního práva – Informace o hlavních směrech a cílech rekodifikace“ (srpen 2018), který je veřejně dostupný na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj www.mmr.cz v části Stavební právo – Rekodifikace veřejného stavebního práva. V oblasti digitalizace územního plánování by mělo být provedeno zavedení informačních systémů veřejné správy, kde by byly k dispozici garantované informace o území, možnosti standardizace dokumentací a zajištění dálkového přístupu a prezentace dokumentací na jednom místě. Dále byl stručně představen harmonogram prací na rekodifikaci s předpokládanou účinností nového zákona v roce 2023. Následovalo vystoupení Jana Fibigera (Nadace ABF) týkající se nových možností a úkolů pro územní plánování v souvislosti se změnami, které přinese Průmysl 4.0. Představil ideu Dynamického modelu území jako otevřeného systému propojených datových souborů, který by měl umožnit kontinuální čtení a práci s výstupy územního plánování a dalšími důležitými podklady (technická mapa, kartografické podklady, BIM modely připravovaných i realizovaných staveb atd.) potřebnými pro povolová-

ání staveb. Dále zdůraznil potřebu řešení problematiky Smart Cities jako součást územního plánování, nikoliv jako samostatnou oddělenou disciplínu. Závěr úvodního bloku patřil Strategii rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie) a jejímu klíčovému projektu „Národní sada prostorových objektů“, který představila Eva Kubátová (MV) a Jiří Čtyroký (IPR Praha). Systém Národní sady prostorových objektů by měl být v budoucnu zdrojem garantovaných referenčních geodat vybraných objektů všeobecně využitelných pro rozhodovací procesy veřejné správy, potřeby soukromého sektoru, vzdělávacích institucí, napomáhající řešení každodenních situací. Veškeré aktuální informace včetně dosavadních výstupů lze nalézt na webových stránkách www.geoinfostrategie.gov.cz.

Následoval blok týkající se potřeb, požadavků a příkladů praxe, který zahájil Karel Štencel (ČÚZK) zajímavým příkladem švýcarského systému katastru veřejnoprávních omezení (PLR – Public-Law Restriction), který je zdrojem závazných podkladů stanovujících omezení pro výstavbu (více informací též na www.cadastre.ch). V návaznosti na tento příklad uvedl možnosti rozvoje služeb registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN) v České republice v oblasti účelových územních prvků i jako budoucího zdroje limitů území. Zdůraznil nezbytnost digitalizace dat i procesů, bez nichž nelze v dnešní době obstát. Technicky je systém RÚIAN připraven, je však nezbytná spolupráce s gestory příslušných agend a to především v oblasti legislativního ukotvení, ale i v oblasti konsolidace dat (technické mapy, dopravní infrastruktura, územní plány atd.). Dalším vystupujícím byla Vlasta Poláčková (ČKA), která ve svém příspěvku popsala dosavadní přístupy k digitalizaci a zejména standardizaci územních plánů a územně analytických podkladů v České republice. Dále zdů-

raznila přínosy standardizace územních plánů pro projektanty a uživatele, v závěru pak prezentovala nezbytné kroky pro usnadnění přechodu na jednotný digitální standard v územně plánovací dokumentaci a jeho efektivní využití. Svým vystoupením na téma přípravy standardizace územního plánu navázal Petr Durdík (AÚÚP), který rovněž komentoval porevoluční vývoj v oblasti územního plánování. Především však představil urbanistickou část standardu územního plánu, zpracovanou AÚÚP na základě objednávky pro MMR, která vychází z platných právních předpisů (zejména vyhlášky č. 501/2006 Sb.) a bude sloužit pro vytvoření jednotného standardu vybraných částí ÚP. Ve svém příspěvku zdůraznil potřebnost dobré čitelnosti ÚP pro uživatele, cílem by tedy neměl být pouze standard digitální, ale i grafický. Jiří Bradáč (T-Mapy) představil své dlouholeté praktické zkušenosti v oblasti digitalizace a standardizace výstupů územního plánování pro kraje a obce a co vše je potřeba pro zavedení standardizace ÚAP a ÚPD vytvořit (katalog jevů, datový model, vizualizace, podpůrný software – správa datového modelu, kontrolní a importní nástroj, geoportál, metodiky). Marek Šumník (Trigema) prezentoval očekávání a postřehy z pohledu developera, kritika mířila zejména na nestabilní legislativní prostředí, složitost povolovacích procesů a spojený model státní správy a samosprávy. Zlepšení situace spatřuje ve stabilizaci nejen právních předpisů, ale i plánů rozvoje jednotlivých území, snížení počtu dotčených orgánů a stanovení lhůt pro vydání jejich stanovisek v povolovacích procesech. Digitalizace ÚP a přípravy projektů by mohla napomoci zprůhlednit a zrychlit celý proces přípravy vč. povolování. Zmíněna byla i další řada pozitivních efektů plynoucích ze zavádění digitalizace do praxe ve stavebnictví a to především z hlediska zavádění BIM a dalších systémů do praxe. Marie Soukupová (MD) zhodnotila problematiku digitalizace územního plánování

z pohledu resortu dopravy, představila činnost oddělení územního plánu MD, jehož hlavní náplní je zajištění územní ochrany pro záměry dopravní infrastruktury. Petr Matyáš (odborná rada pro BIM) představil BIM jako nástroj efektivního investování v rámci celého životního cyklu stavby a nastínil představu využití digitalizace v procesu povolování staveb včetně možnosti vzniku „digitálního dvojčete“ města. Karel Havlíček (SFDI) se zaměřil na problematiku efektivního financování celoživotních nákladů na dopravní infrastrukturu a představil plán SFDI pro rozšíření využití digitálních metod a zavedení BIM pro dopravní infrastrukturu. V oblasti standardizace upozornil na nařízení EU 1052/2012 představujícího podporu standardizace v oblasti digitalizace, bezpečnosti a interoperability.

Třetí závěrečný blok se zaměřil na vize a cesty rozvoje digitalizace v budoucnosti. Leoš Svoboda (odborná rada pro BIM) se ve svém příspěvku zaměřil na vazbu BIM a GIS, představil pracovní skupinu czBIM zabývající se právě potenciálem vazeb informačních modelů staveb a jejich okolí či prostředí – fyzikálního i právního světa. Je třeba hledat možnosti výměny dat, to neobnáší

pouze požadavky na jejich interoperabilitu, je třeba i systémová integrace (IS veřejné správy, komerční sféry), věcná (ontologie, terminologie, standardizace, normy), legislativní (zákony, povinnosti, zodpovědnost) a společenská – vize společnosti 4.0. Nejde o vytváření map a výkresů, ale o průběžně aktualizované databáze. Praktické zkušenosti s vedením digitální technické mapy (DTM) a vizi jejich dalšího rozvoje z pohledu krajů nastínil ve svém příspěvku Pavel Matějka (Liberecký kraj). Cílem je jednotný datový fond, jednotný model území a jednotný výměnný formát tak, aby mohl vzniknout propojitelný datový fond v rámci České republiky. Pro další rozvoj je nezbytné legislativní ukotvení pro krajské úřady včetně zajištění modelu financování, stavby a jejich části by měli být v DTM evidovány v garantované podobě. DTM ČR by měla být významným nástrojem zefektivnění procesu přípravy a realizace staveb, přispět by měla i ke zkvalitnění územně plánovacích procesů. Michal Postránek (Centrum měst budoucnosti ČVUT) předvedl na příkladu New Yorku možnosti využití virtualizace při navrhování rozvoje a správě urbanizovaných území. Pomyslnou třešničku na dortu celodenního programu představovalo

vystoupení Jiřího Čtyrokého (IPR Praha) s tématem vize možného uspořádání územního plánování v digitálním věku. Vzhledem k obsáhlosti příspěvku a jeho důležitosti pro možné nastavení budoucího vývoje územního plánování se pokusíme v některém z dalších čísel přinést podrobnější samostatné informace k tomuto vystoupení. Konferenci uzavřel svým příspěvkem Globální koncept Digital Earth Milan Konečný (Masarykova univerzita).

V závěrečném slovu Jan Fibiger poděkoval všem zúčastněným a vyzval k dalším společným akcím a diskuzím a potřebě hledání těch správných cest na poli digitalizace.

Proběhlá konference byla jedinečnou příležitostí, jak diskutovat problematiku digitalizace územního plánování nejen v širším odborném kontextu ČR, ale i ve vazbě na vývoj v zahraničí. Plánované změny by totiž neměly být osamocenou českou cestou, ale měly by vycházet z poznání evropského vývoje.

Ing. Kateřina Vrbová, Ph.D.

*Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*